Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 61/2025

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2026-2031

Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Psychologia ewolucyjna**
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II rok, semestr 2
Rodzaj przedmiotu	kształcenia kierunkowego
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr hab. Andrzej Łukasik, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
2	30								2

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): egzamin

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza z psychologii obejmująca I semestr studiów.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Dostarczanie pogłębionej terminologii i wiedzy teoretycznej z zakresu teorii ewolucji i psychologii ewolucyjnej.
C2	Uświadomienie znaczenia ewolucyjnych i biologicznych uwarunkowań zachowań człowieka.
C3	Zapoznanie ze złożonością i dynamiką ludzkich zachowań z perspektywy ewolucyjnej.
C4	Stymulowanie motywacji do samokształcenia.
C5	Stymulowanie i rozwój wrażliwości na różnorodność wzorców zachowań ludzkich.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	ma pogłębioną wiedzę na temat teorii antropologicznych odnoszących się do pochodzenia Homo sapiens, teorii ewolucji oraz psychologii ewolucyjnej: wymienia je oraz charakteryzuje	K_W01 K_W02
EK_02	opisuje w sposób istotnie pogłębiony ewolucyjno-biologiczne mechanizmy zachowania, mechanizmy działania umysłu i wyjaśnia rozwój człowieka poprzez teorie ewolucyjne	K_W13
EK_03	wskazuje i charakteryzuje miejsce psychologii ewolucyjnej w dziedzinie psychologii oraz opisuje rzetelnie historię rozwoju psychologii ewolucyjnej	K_W11
EK_04	potrafi interpretować zachowania ludzkie oraz mechanizmy funkcjonowania umysłu odwołując się do hipotez ewolucyjnych	K-U04 K_W13
EK_05	wykazuje się zaawansowaną motywacją do samokształcenia poprzez samodzielne analizowanie dodatkowych lektur	K_K01

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne:
Teorie pochodzenia Homo sapiens.
Teoria ewolucji K. Darwina – historia, pojęcia, założenia.
Teorie neodarwinowskie.
Geneza i inspiracje psychologii ewolucyjnej.
Testowanie hipotez ewolucyjnych.
Atrakcyjność fizyczna – wskaźniki, ewolucyjne funkcje wskaźników.
Zachowania i mechanizmy uwarunkowane ewolucyjnie jako odpowiedź na warunki fizyczne otoczenia.
Teoria historii życia – teoria strategii reprodukcyjnych.

Dobór partnera – strategie doboru w obrębie płci, atrakcyjność fizyczna.
Rodzicielstwo i pokrewieństwo: wychów wspólny; altruizm krewniaczy.
Grupa i relacje międzygrupowe: współpraca, agresja, konflikty, wojny.
Obszary zastosowań psychologii ewolucyjnej.

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne

3.4 Metody dydaktyczne

wykład z prezentacją multimedialną

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Egzamin	w
EK_02	Egzamin	w
EK_03	Egzamin	w
EK_04	Egzamin	w
EK_05	Egzamin, w tym lektury z listy do wyboru	w

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

1. Pozytywna ocena z egzaminu pisemnego – testu.
2. Obecność na wykładach.
3. Zaliczenie lektur.
1. Egzamin pisemny testowy:
ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)
ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)
ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)
ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

Zaliczenie lektur.
Wchodzi w skład egzaminu i ogólną z niego ocenę. Zaliczenie odbywać się będzie poprzez przyznawanie wyższych punktów za pytania z lektur do wyboru, umieszczone w osobnej sekcji.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach - udział w egzaminie	 2 2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: - przygotowanie do egzaminu - studiowanie literatury (przeczytanie obowiązkowych lektur)	 8 8
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Łukasik A. (2007). *Ewolucyjna psychologia umysłu*. Rozd. 1, 7, 8. Rzeszów: Wydawnictwo UR.
Pisula, W., Oniszczenko, W. (2015). Genetyka zachowania i psychologia ewolucyjna. W: Strelau, J. i Doliński, D. (red.), *Psychologia akademicka, cz.1*. Gdańsk: GWP
Łukasik, A. (2017). *Ekologia strategii reprodukcyjnych kobiet i mężczyzn*. W: E. Mandal (red.). Kobiety, mężczyźni i bliskie związki (s. 13-31). Warszawa: PWN.
Łukasik, A. (2021). Teoria historii życia jako teoria rozwoju człowieka. *Psychologia Rozwojowa*, 2021, 26, 2, 9-20. https://doi.org/10.4467/20843879PR.21.009.15132
Łukasik, A. (2019). Mózg – istota społeczna, cz. 1 i 2. Wgląd, 2/3
Łukasik, A. (2021). Język Homo sapiens: między biologią i kulturą, cz. 1 i 2, Wgląd, 4/11

Literatura uzupełniająca:

Darwin, K. (1860/2009). *O powstawaniu gatunków*. Warszawa: Wydawnictwo UW
Darwin, K. (2020). *Wyraz uczuć u człowieka i zwierząt*. Kraków: Wydawnictwo MG
Łukasik A. (2015). *Ewolucja - mózg - zachowania społeczne*. Rzeszów: Wydawnictwo UR.
Pawłowski, B., Danel, D. (2009). Psychologia ewolucyjna – nauka o adaptacjach i ewolucyjnej inercji ludzkiego umysłu, *Kosmos*, 58,3-4, s.573-583

Literatura do wyboru:

Darwin, K. (1860/2009). *O powstawaniu gatunków*. Warszawa: Wydawnictwo UW
Darwin, K. (2020). *Wyraz uczuć u człowieka i zwierząt*. Kraków: Wydawnictwo MG

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej